

Bewonersparticipatie Omnibusenquête 2023

Achtergrond

Op verzoek van diverse afdelingen van de gemeente Rotterdam voert de gemeentelijke afdeling Onderzoek en Business Intelligence jaarlijks in het begin van het jaar een Omnibusenquête uit onder Rotterdammers van 16 tot en met 85 jaar. Het betreft een enquête die naar eigen keuze schriftelijk dan wel via internet kan worden ingevuld, waarbij via aanvullend mondeling veldwerk door een gespecialiseerd extern bureau extra zorg wordt besteed aan voldoende respons onder Rotterdammers met een migratieachtergrond.

In de Omnibusenquête 2023 van OBI zijn wederom vragen opgenomen over de invloed van Rotterdammers op de plannen en de activiteiten van de gemeente (vragenlijst A, vraag 2 tot en met 10), over samenwerking met de gemeente (vragenlijst B, vraag 7 tot en met 11 en vragenlijst E, vraag 8 tot en met 12), over betrokkenheid bij de leefomgeving (vragenlijst E, vraag 23 en vragenlijst F, vraag 20) en over meedenken of meebeslissen over maatregelen in de leefomgeving (vragenlijst F, vraag 21 tot en met 24).

De respons op de Omnibusenquête bedroeg dit jaar 24%, en is daarmee hoger dan vorig jaar (21%). Omdat de respons vorig jaar weer flink was afgenomen, zijn voor 2023 enkele veranderingen in de aanpak doorgevoerd (waaronder een extra herinneringsbrief). Aannemelijk is dat door deze aanpassingen de respons ten opzichte van vorig jaar weer wat is toegenomen. Het nu gerealiseerde responspercentage is vergelijkbaar met de respons op andere enquêtes in Rotterdam, zoals de enquêtes voor het Wijkprofiel en de Veiligheidsmonitor.

Dankzij aanvullend mondeling veldwerk onder Rotterdammers met een migratieachtergrond is ook deze groep Rotterdammers voldoende in de respons vertegenwoordigd. De uitkomsten kunnen dan ook nog steeds vergeleken worden met uitkomsten uit eerdere Omnibusenquêtes. Wel is, net als voorgaande jaren, enige voorzichtigheid geboden bij het trekken van stellige conclusies.

Bij de analyses van de resultaten is gekeken naar significante verschillen tussen de antwoorden van drie leeftijdsgroepen '16 tot 30 jaar', '30 tot 65 jaar' en '65 jaar en ouder' en de antwoorden van 'autochtone Rotterdammers en Rotterdammers met een westerse migratieachtergrond' enerzijds en 'Rotterdammers met een niet-westerse achtergrond' anderzijds. Daar waar zich verschillen voordoen wordt dit in de tekst vermeld.

De eerste drie paragrafen gaan over het uitoefenen van invloed op plannen en activiteiten van de gemeente in de eigen woonomgeving en in het algemeen. Hierover zijn in totaal negen vragen opgenomen in de A-lijst van de Omnibusenquête: drie over plannen en activiteiten in de eigen woonomgeving, dezelfde drie over plannen en activiteiten in het algemeen en drie over contact zoeken om invloed uit te oefenen.

Invloed plannen en activiteiten in de eigen woonomgeving

Behoeft invloed plannen en activiteiten woonomgeving

De helft van de Rotterdammers zou meer invloed willen kunnen uitoefenen op het gemeentebestuur in de eigen woonomgeving. 27% heeft die behoefte niet, en het resterende deel geeft aan hier geen mening over te hebben (23%).

Tabel 1: Wilt u meer invloed kunnen uitoefenen op plannen en activiteiten van de gemeente in uw eigen woonomgeving?

	2019	2020	2021	2022	2023
Ja	52%	49%	51%	47%	50%
Nee	21%	25%	26%	29%	27%
Weet niet / geen mening	27%	26%	23%	24%	23%

Over de jaren heen schommelt het aandeel Rotterdammers dat meer invloed zou willen kunnen uitoefenen op het gemeentebestuur rond de 50%.

Net als voorgaande jaren geven Rotterdammers van Nederlandse of westerse herkomst vaker aan invloed te willen uitoefenen op gemeentelijk beleid dan Rotterdammers van niet-westerse herkomst (54% versus 39%). Daarnaast hebben jongere Rotterdammers (16 tot 30-jarigen) minder vaak behoefte om invloed uit te oefenen dan hun oudere stadsgenoten (39% versus 26% onder 30 tot 65 jarigen en 23% onder 65-plussers).

Communicatie over mogelijkheden

Een kwart van de Rotterdammers vindt dat de gemeente duidelijk communiceert over de mogelijkheden om invloed uit te oefenen in zijn of haar eigen woonomgeving. 45% vindt echter van niet en één op de drie (31%) heeft hier geen mening over.

Tabel 2: Vindt u dat de gemeente duidelijk communiceert over hoe u invloed kunt uitoefenen op plannen en activiteiten van de gemeente in uw eigen woonomgeving?

	2019	2020	2021	2022	2023
Ja	19%	20%	22%	23%	24%
Nee	48%	46%	46%	42%	45%
Weet niet / geen mening	33%	34%	33%	35%	31%

Hoewel ten opzichte van 2019 een groter aandeel Rotterdammers van mening is dat de gemeente duidelijk communiceert over de mogelijkheden om invloed uit te oefenen, is het aandeel dat het hier niet mee eens is nog steeds relatief hoog.

Rotterdammers van Nederlandse of westerse herkomst zijn hier negatiever over dan Rotterdammers met een niet-westerse herkomst (48% versus 35%).

Bekendheid met mogelijkheden

Een kwart van de Rotterdammers is bekend met manieren om invloed te kunnen uitoefenen op gemeentebeleid in de eigen woonomgeving. 42% geeft aan niet op de hoogte te zijn van de inspraak en participatiemogelijkheden, maar wel een manier te kunnen vinden als dat nodig is. Een derde (33%) is niet op de hoogte en heeft ook geen idee hoe dat aan te pakken.

Tabel 3: Weet u hoe u invloed kunt uitoefenen op plannen en activiteiten van de gemeente in uw eigen woonomgeving?

	2019	2020	2021	2022	2023
Ja	23%	22%	21%	18%	25%
Nee, maar ik denk dat ik wel een manier zal vinden als ik dat nodig vind	44%	43%	46%	48%	42%
Nee, en ik heb ook geen idee hoe ik dat zou moeten aanpakken	32%	35%	33%	34%	33%

Hoewel Rotterdammers van Nederlandse of westerse herkomst negatiever zijn (dan Rotterdammers van niet-westerse herkomst) over de communicatie vanuit de gemeente, geven zij wel vaker aan bekend te zijn met de mogelijkheden om invloed uit te kunnen oefenen. 16 tot 30-jarigen hebben vaker geen idee hoe ze het zouden moeten aanpakken als ze meer invloed zouden willen uitoefenen dan 30 tot 65-jarigen (44% versus 30%).

Van degenen die hebben aangegeven meer invloed te willen kunnen uitoefenen op het beleid van de gemeente weet 29% ook mogelijkheden om die invloed uit te oefenen. Dat aandeel is hoger dan vorig jaar (21%).

Invloed plannen en activiteiten in het algemeen

Dezelfde vragen zijn ook gesteld over plannen en activiteiten van de gemeente in het algemeen.

Behoefte invloed plannen en activiteiten gemeente

43% van de Rotterdammers heeft de behoefte om meer invloed te kunnen uitoefenen op plannen en activiteiten van de gemeente in het algemeen. Dit aandeel is aanmerkelijk hoger dan het aandeel Rotterdammers dat behoefte heeft om meer invloed te kunnen uitoefenen op plannen en activiteiten *in de eigen woonomgeving* (43% versus 24%). Het aandeel Rotterdammers dat deze behoefte niet heeft, bedraagt 32%. Het resterende deel (een kwart) geeft aan hier geen mening over te hebben.

Tabel 4: Wilt u meer invloed kunnen uitoefenen op plannen en activiteiten van de gemeente in het algemeen?

	2019	2020	2021	2022	2023
Ja	44%	41%	43%	39%	43%
Nee	29%	30%	32%	35%	32%
Weet niet / geen mening	27%	29%	25%	26%	25%

Wat we ook al zagen bij de behoefte aan invloed op de plannen en activiteiten van de gemeente *in de eigen woonomgeving*, zien we hier terug bij de behoefte aan invloed *in het algemeen*: Rotterdammers met een Nederlandse of westerse achtergrond hebben vaker deze behoefte dan Rotterdammers van niet-westerse herkomst (46% versus 36%).

Communicatie over mogelijkheden

Bijna de helft van de Rotterdammers (48%) vindt dat de gemeente niet duidelijk communiceert over de mogelijkheden om invloed uit te oefenen. Slechts 20% beantwoordt deze vraag positief. Eén op de drie (32%) heeft hier geen mening over.

Tabel 5: Vindt u dat de gemeente duidelijk communiceert over hoe u invloed kunt uitoefenen op plannen en activiteiten van de gemeente in het algemeen?

	2019	2020	2021	2022	2023
Ja	17%	17%	18%	19%	20%
Nee	52%	50%	49%	46%	48%
Weet niet / geen mening	32%	33%	34%	35%	32%

De meeste ontevredenheid over de communicatie van de gemeente is ook hier onder Rotterdammers met een Nederlandse of westerse achtergrond (52% versus 37%).

Bekendheid met mogelijkheden

36% van de Rotterdammers is bekend met manieren om invloed te kunnen uitoefenen op het gemeentebeleid. Dit percentage is nog niet eerder zo hoog geweest.

Tabel 6: Weet u hoe u invloed kunt uitoefenen op plannen en activiteiten van de gemeente in het algemeen?

	2019	2020	2021	2022	2023
Ja	33%	33%	31%	29%	36%
Nee	67%	67%	69%	71%	64%

Rotterdammers met een Nederlandse of westerse achtergrond en 65-plussers geven vaker aan bekend te zijn met de mogelijkheden dan Rotterdammers van niet-westerse herkomst en jongeren tot 30 jaar.

Van degenen die hebben aangegeven meer invloed te willen kunnen uitoefenen op het beleid van de gemeente weet 38% ook mogelijkheden om die invloed uit te oefenen. Dit aandeel lag in 2022 op 30%.

Contact zoeken om invloed uit te oefenen

In tabel 7 is te zien dat de gemeentelijke website het vaakst wordt gekozen als manier om contact met de gemeente te zoeken om invloed uit te oefenen in de eigen woonomgeving of in het algemeen. Daarna volgen het centrale telefoonnummer (24%), het bijwonen van een wijkbijeenkomst (18%) en een contactpersoon bij de gemeente (11%). 8% van de Rotterdammers weet niet hoe ze contact op zouden nemen of heeft geen mening hierover.

Tabel 7: Als u invloed zou willen uitoefenen in uw eigen woonomgeving of in het algemeen, hoe zou u dan contact zoeken? (meerdere antwoorden mogelijk)

	2019	2020	2021	2022	2023
Via de gemeentelijke website www.rotterdam.nl	41%	44%	50%	46%	39%
Via het centrale telefoonnummer (14010)	30%	32%	30%	30%	24%
Via een wijkbijeenkomst	24%	19%	18%	19%	18%
Via een contactpersoon van de gemeente	21%	16%	17%	18%	11%
Anders	-	5%	6%	5%	4%
Weet niet / geen mening	12%	11%	8%	12%	8%

Ten opzichte van voorgaande jaren is het aantal aangekruiste contactmogelijkheden afgenomen. Met name bij de gemeentelijke website, het centrale telefoonnummer en een contactpersoon van de gemeente is een daling ten opzichte van vorig jaar te zien.

Als we naar de verschillende voorkeuren per leeftijdsgroep en herkomst kijken, blijkt dat de voorkeur voor de gemeentelijke website aanmerkelijk hoger is onder 16 tot 30-jarigen (59%) en met de leeftijd afneemt (tot 24% voor 65-plussers). Ook Rotterdammers met een Nederlandse of westerse achtergrond geven vaker de voorkeur aan contact via de website dan Rotterdammers met een niet-westerse achtergrond. Bij contact via het centrale telefoonnummer zien we het tegenovergestelde: de voorkeur is groter onder 65-plussers en onder Rotterdammers met een niet-westerse achtergrond. Daarnaast geven 65-plussers en Rotterdammers met een Nederlandse of westerse achtergrond vaker de voorkeur aan contact via een wijkbijeenkomst.

18% van de Rotterdammers heeft wel eens geprobeerd om invloed uit te oefenen op plannen of activiteiten van de gemeente, maar is dat niet gelukt omdat ze niet wisten hoe ze dat aan moesten pakken. Over de jaren heen blijft dit aandeel redelijk stabiel. Het aandeel Rotterdammers waarop dit van toepassing is, is hoger onder 65-plussers (21%) en Rotterdammers met een Nederlandse of westerse achtergrond (20%).

Tabel 8: Heeft u wel eens geprobeerd om invloed uit te oefenen op plannen of activiteiten van de gemeente, maar is dat niet gelukt omdat u niet wist hoe u dat aan moest pakken?

	2019	2020	2021	2022	2023
Ja	18%	15%	18%	17%	18%
Nee	82%	85%	82%	83%	82%

En tenslotte is gevraagd met wie er binnen de gemeente wel eens contact is opgenomen. Rotterdammers geven het vaakst aan met een ambtenaar (27%) contact te hebben gehad. 17% heeft wel eens contact gehad met een lid van een Wijkraad of Wijkcomité, 15% met een lid van een Gebiedscommissie en 12% met een lid van de Gemeenteraad.

Tabel 9: Heeft u wel eens contact opgenomen met een ...

	2019	2020	2021	2022	2023
... lid van de Gemeenteraad?	8%	9%	11%	9%	12%
... lid van een Gebiedscommissie?	15%	13%	13%	13%	15%
... lid van een Wijkraad of Wijkcomité?	15%	15%	15%	11%	17%
... ambtenaar?	30%	28%	26%	24%	27%

Over het algemeen zijn het vaker de 30-plussers en Rotterdammers met een Nederlandse of westerse achtergrond die met een of meer van genoemde leden contact heeft gehad.

In zowel de B- als in de E-vragenlijst zijn vijf vragen opgenomen over de samenwerking door Rotterdammers met de gemeente. De uitkomsten hiervan worden in de nu volgende paragraaf besproken.

Samenwerking met de gemeente

In de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek zegt 13% van de Rotterdammers wel eens te hebben samengewerkt met de gemeente; bijvoorbeeld om samen iets op te pakken, om een eigen initiatief uit te werken, omdat naar een mening werd gevraagd over een bepaald onderwerp of om een wens, opvatting of idee door te geven. In eerdere jaren lag dit aandeel ongeveer even hoog.

Net als in de afgelopen jaren, hebben jongeren (16- tot 30-jarige Rotterdammers) zich minder vaak opgeworpen om met de gemeente samen te werken dan hun oudere stadsgenoten (7% versus 14%). Het aandeel dat samengewerkt heeft met de gemeente is hoger onder Rotterdammers met een Nederlandse of westerse achtergrond dan onder degenen met een niet-westerse achtergrond (14% versus 9%).

In de meeste gevallen had de samenwerking te maken met een schone buitenruimte, groenvoorzieningen en veiligheid (zie tabel 10). In vergelijking met 2022 ging de samenwerking in 2023 minder vaak om schone buitenruimte en groenvoorzieningen, en iets vaker om sociale projecten en parkeren/verkeer.

Tabel 10: Over welk onderwerp ging uw samenwerking met de gemeente? (meerdere antwoorden mogelijk)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Schoon	23%	27%	31%	39%	36%	34%	41%	42%	36%
Groenvoorziening	26%	28%	28%	25%	27%	34%	29%	42%	33%
Veilig	25%	28%	28%	27%	30%	29%	34%	31%	28%
Gebiedsplan/ Inrichtingsplan	29%	27%	24%	19%	13%	15%	19%	17%	17%
Sociaal project	21%	24%	15%	22%	13%	20%	14%	13%	17%
Bouwproject	12%	10%	10%	8%	10%	10%	11%	9%	10%
Wijkagenda/ wijkactieplan	-	-	-	-	9%	10%	15%	8%	8%
Zelf opgezet initiatief	15%	15%	12%	11%	12%	10%	11%	10%	7%
Speelvoorziening	-	-	-	-	6%	5%	8%	7%	7%
Parkeren/ verkeer	7%	3%	6%	2%	3%	6%	4%	4%	7%
Taalproject	3%	4%	3%	7%	4%	4%	4%	5%	3%
Gemeentevisie	5%	7%	5%	7%	-	-	-	-	-
Anders	19%	8%	15%	11%	21%	11%	7%	7%	5%

De Rotterdammers die met de gemeente samenwerkten, legden in eerste instantie meestal contact via het centrale telefoonnummer of via de gemeentelijke website www.rotterdam.nl (zie tabel 11).

Wat we eerder zagen bij het contact zoeken met de gemeente om meer invloed te kunnen uitoefenen (zie tabel 7), blijkt ook hier dat het aantal antwoorden dat men heeft gegeven in 2023 lager is dan in andere jaren waardoor veel percentages lager uitvallen dan voorgaande jaren. Een verklaring hiervoor is niet te geven.

Tabel 11: Op welke manier is het eerste contact met de gemeente hierover verlopen? (meerdere antwoorden mogelijk)

	2019	2020	2021	2022	2023
Via het centrale telefoonnummer (14010)	31%	32%	32%	33%	25%
Via de gemeentelijke website www.rotterdam.nl	17%	19%	18%	17%	18%
Door direct contact met een ambtenaar	23%	24%	27%	22%	13%
Tijdens een wijk- of buurtbijeenkomst	14%	15%	13%	14%	10%
Door het indienen van een bewonersinitiatief	7%	11%	10%	13%	10%
Door contact met leden van de Wijkraad of het Wijkcomité	7%	8%	7%	5%	7%
Door lidmaatschap van wijkoverleg, bewoners-vereniging of ander platform	6%	10%	8%	7%	5%
Via de Buiten Beter app o.i.d.	-	8%	3%	4%	5%
Door contact met leden van de Gebiedscommissie	11%	14%	17%	10%	3%
Door het indienen of ondersteunen van een burgerinitiatief	5%	5%	4%	9%	3%
Door contact met leden van de Gemeenteraad	5%	5%	4%	3%	3%
Door contact met een wethouder	1%	3%	5%	6%	2%
Via een brief of enquête van de gemeente	1%	3%	1%	4%	2%
Anders	22%	5%	8%	8%	6%

Mening over samenwerking met de gemeente

Aan de Rotterdammers die hebben aangegeven in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek wel eens te hebben samengewerkt met de gemeente, is over die samenwerking en het contact met de gemeente een aantal stellingen voorgelegd.

Men kan zich het meest vinden in de stelling "Mijn mening is serieus genomen tijdens het samenwerkingsproces"; 54% is het (helemaal) met deze stelling eens. Daarnaast is de helft van mening dat de juiste contactpersoon bij de gemeente makkelijk was te vinden en dat de betrokken ambtenaar/ bestuurder veel interesse had in de betreffende bijdrage.

Men is het minst positief over de stelling "Ik vind dat samenwerking met de gemeente weinig moeite kost" en "Ik vind de gemeente een prettige samenwerkingspartner". Zie tabel 12 voor een volledig overzicht.

Sinds 2020 was bij veel stellingen een daling te zien van het aandeel Rotterdammers dat het (helemaal) eens was met de stellingen. Dit jaar is de daling gestopt en wordt de samenwerking met de gemeente op veel punten weer beter beoordeeld.

Tabel 12: In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen over uw contact met de gemeente?

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ik kon de juiste contactpersoon bij de gemeente makkelijk vinden.						
(helemaal) eens	56%	52%	51%	46%	42%	50%
niet eens, niet oneens	19%	18%	21%	21%	22%	22%
(helemaal) oneens	23%	26%	21%	27%	26%	18%
weet ik niet (meer)	3%	5%	6%	6%	10%	10%
Ik vind dat er voldoende manieren zijn om samen te werken met de gemeente.						
(helemaal) eens	54%	53%	53%	46%	50%	48%
niet eens, niet oneens	19%	19%	20%	26%	23%	23%
(helemaal) oneens	21%	24%	20%	24%	20%	23%
weet ik niet (meer)	6%	3%	7%	4%	7%	5%
De betrokken ambtenaar / bestuurder had veel interesse in mijn bijdrage.						
(helemaal) eens	51%	53%	57%	49%	45%	49%
niet eens, niet oneens	23%	20%	16%	21%	28%	27%
(helemaal) oneens	20%	19%	18%	21%	16%	15%
weet ik niet (meer)	6%	8%	9%	8%	11%	9%
Ik heb goede terugkoppeling gekregen tijdens het samenwerkingsproces.						
(helemaal) eens	48%	47%	50%	43%	41%	47%
niet eens, niet oneens	23%	20%	22%	20%	23%	24%
(helemaal) oneens	26%	27%	23%	30%	29%	22%
weet ik niet (meer)	3%	6%	5%	7%	7%	6%
Mijn mening is serieus genomen tijdens het samenwerkingsproces.						
(helemaal) eens	54%	56%	63%	54%	51%	54%
niet eens, niet oneens	21%	16%	16%	17%	21%	24%
(helemaal) oneens	20%	22%	17%	23%	21%	21%
weet ik niet (meer)	5%	6%	4%	6%	7%	2%
Mijn ideeën / initiatieven zijn gebruikt of ondersteund door de gemeente.						
(helemaal) eens	38%	42%	38%	38%	33%	41%
niet eens, niet oneens	26%	20%	24%	21%	27%	25%
(helemaal) oneens	22%	27%	24%	28%	27%	26%
weet ik niet (meer)	14%	11%	14%	13%	13%	9%

Tabel 12-vervolg: In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen over uw contact met de gemeente?

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
De gemeente staat open voor mijn wensen, opvattingen, ideeën of eigen initiatieven.						
(helemaal) eens	41%	44%	45%	41%	37%	42%
niet eens, niet oneens	28%	23%	23%	24%	29%	29%
(helemaal) oneens	24%	23%	22%	26%	23%	23%
weet ik niet (meer)	7%	10%	10%	10%	12%	6%
De gemeente toont betrokkenheid bij mijn initiatief.						
(helemaal) eens	42%	45%	43%	39%	33%	41%
niet eens, niet oneens	27%	23%	26%	25%	27%	26%
(helemaal) oneens	22%	25%	20%	27%	24%	23%
weet ik niet (meer)	9%	7%	11%	10%	15%	10%
Ik vind de gemeente een prettige samenwerkingspartner.						
(helemaal) eens	45%	45%	43%	41%	39%	32%
niet eens, niet oneens	25%	26%	28%	31%	30%	40%
(helemaal) oneens	23%	24%	22%	25%	23%	23%
weet ik niet (meer)	6%	5%	7%	4%	8%	5%
Ik vind dat samenwerking met de gemeente weinig moeite kost.						
(helemaal) eens	-	-	37%	28%	32%	33%
niet eens, niet oneens	-	-	24%	27%	29%	33%
(helemaal) oneens	-	-	33%	40%	32%	31%
weet ik niet (meer)	-	-	6%	4%	7%	4%

Al met al is 42% tevreden over de uitkomst van de samenwerking, 36% een beetje tevreden en 22% niet tevreden. Het aandeel Rotterdammers dat met de gemeente heeft samengewerkt en niet tevreden is over de uitkomst is in 2023 weer op hetzelfde niveau als in 2019 en 2020. Zie tabel 13.

Tabel 13: Bent u tevreden over de uitkomst van de samenwerking?

	2019	2020	2021	2022	2023
Ja	46%	46%	40%	41%	42%
Een beetje	33%	33%	33%	33%	36%
Nee	22%	21%	27%	26%	22%

Rotterdammers die tevreden zijn, zijn het meest eens met de stellingen: "Mijn mening is serieus genomen tijdens het samenwerkingsproces" en "Ik vind dat er voldoende manieren zijn om samen te werken met de gemeente".

Rotterdammers die niet tevreden zijn over de uitkomst van de samenwerking zijn het minst eens met de drie stellingen: "De gemeente toont betrokkenheid bij mijn initiatief", "Mijn ideeën / initiatieven zijn gebruikt of ondersteund door de gemeente" en "De gemeente staat open voor mijn wensen, opvattingen, ideeën of eigen initiatieven".

Vanaf 2014 zijn in diverse jaren van de Omnibusenquête ook vragen opgenomen voor de evaluatie van het Bestuurlijk model Rotterdam 2014+ (BmR14+). Ten behoeve van de monitoring van Collegetarget 14 zijn deze vragen in 2023 opnieuw opgenomen in vragenlijst E en F.

Betrokkenheid leefomgeving

De afgelopen jaren zijn telkens dezelfde vier vragen gesteld over betrokkenheid bij de leefomgeving:

De gemeente neemt vaak maatregelen die invloed hebben op uw leefomgeving. Kunt u aangeven of u vindt dat u voldoende gelegenheid krijgt om ...

- a. ... mee te denken over te nemen maatregelen
- b. ... mee te beslissen over te nemen maatregelen
- c. ... zelf met ideeën te komen voor te nemen maatregelen
- d. ... zelf maatregelen uit te voeren

met als antwoordmogelijkheden 'veel te weinig', 'weinig', 'voldoende', 'ruim voldoende' en 'weet niet'.

In de volgende paragrafen worden de resultaten per stelling besproken.

Meedenken over te nemen maatregelen

Onderstaande tabel laat in diverse jaren zien in welke mate men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om mee te denken over te nemen maatregelen. In 2023 vindt ongeveer een derde van de Rotterdammers dat hiervoor (ruim) voldoende gelegenheid is. 32% zegt hier weinig gelegenheid voor te krijgen en 17% noemt die gelegenheid veel te weinig. 21% van de Rotterdammers heeft er geen mening over.

Wanneer de resultaten uit 2023 worden vergeleken met eerdere metingen, blijkt dat er de afgelopen vijf jaar nauwelijks iets is gewijzigd. In vergelijking met de eerste drie metingen zijn Rotterdammers over het algemeen wel iets vaker van mening dat er voldoende of ruim voldoende gelegenheid is om mee te denken over te nemen maatregelen.

De uitschieter naar beneden in 2021 is mogelijk het gevolg van de praktische beperkingen in verband met de Corona-crisis.

Tabel 14. Gelegenheid om mee te denken van 2014 tot en met 2023

	2014	2015	2016	2019	2020	2021	2022	2023
Veel te weinig	19%	18%	19%	16%	16%	18%	16%	17%
Weinig	28%	29%	28%	32%	30%	34%	33%	32%
Voldoende	23%	25%	24%	27%	30%	22%	30%	27%
Ruim voldoende	4%	4%	5%	3%	4%	3%	4%	4%
Weet niet	26%	23%	24%	21%	20%	23%	18%	21%
Voldoende + ruim voldoende	27%	29%	29%	30%	34%	25%	34%	31%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Meebeslissen over te nemen maatregelen

Onderstaande tabel laat op dezelfde manier in verschillende jaren zien in welke mate men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om mee te beslissen over te nemen maatregelen. Hierover heeft 22% van de Rotterdammers geen mening. 23% zegt voldoende of zelfs ruim voldoende gelegenheid te krijgen om mee te beslissen over te nemen maatregelen, 34% zegt hiervoor weinig gelegenheid te krijgen en 21% noemt die gelegenheid veel te weinig.

Ook hier blijkt dat Rotterdammers in vergelijking met de eerste drie metingen vaker van mening zijn dat er voldoende of ruim voldoende gelegenheid is om mee te beslissen over te nemen maatregelen.

Tabel 15. Gelegenheid om mee te beslissen van 2014 tot en met 2023

	2014	2015	2016	2019	2020	2021	2022	2023
Veel te weinig	23%	23%	24%	21%	20%	23%	21%	21%
Weinig	32%	33%	33%	35%	34%	37%	36%	34%
Voldoende	15%	17%	15%	19%	21%	15%	21%	21%
Ruim voldoende	3%	3%	3%	2%	2%	2%	3%	2%
Weet niet	27%	24%	26%	23%	23%	23%	18%	22%
Voldoende + ruim voldoende	18%	19%	18%	21%	24%	17%	24%	23%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Zelf met ideeën komen voor te nemen maatregelen

Onderstaande tabel laat voor verschillende jaren zien in welke mate men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om zelf met ideeën te komen voor te nemen maatregelen. 28% van de Rotterdammers heeft hier geen mening over. 27% zegt voldoende of zelfs ruim voldoende gelegenheid te krijgen om zelf met ideeën te komen voor te nemen maatregelen, 31% zegt hiervoor weinig gelegenheid te krijgen en 14% noemt die gelegenheid veel te weinig.

Over de jaren zijn weinig opmerkelijke verschillen te zien.

Tabel 16. Gelegenheid om zelf met ideeën te komen van 2014 tot en met 2023

	2014	2015	2016	2019	2020	2021	2022	2023
Veel te weinig	15%	16%	16%	14%	14%	14%	15%	14%
Weinig	27%	29%	28%	32%	31%	32%	31%	31%
Voldoende	21%	22%	21%	24%	25%	21%	26%	24%
Ruim voldoende	4%	4%	5%	3%	4%	4%	5%	3%
Weet niet	33%	29%	31%	28%	27%	29%	24%	28%
Voldoende + ruim voldoende	25%	26%	26%	27%	29%	25%	30%	27%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Zelf maatregelen uitvoeren

Tot slot laat onderstaande tabel voor de afgelopen jaren zien in welke mate men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om zelf maatregelen uit te voeren. Hier heeft meer dan een derde van de Rotterdammers geen mening over. 21% zegt voldoende of ruim voldoende gelegenheid te krijgen om zelf maatregelen uit te voeren, 28% zegt hiervoor weinig gelegenheid te krijgen en 15% noemt die gelegenheid veel te weinig.

Ondanks dat nog steeds een relatief groot deel van de Rotterdammers geen antwoord kan geven op de vraag, is men nu ten opzichte van de eerste drie metingen positiever over de gelegenheid om zelf maatregelen uit te voeren.

Tabel 17. Gelegenheid om zelf maatregelen uit te voeren van 2014 tot en met 2023

	2014	2015	2016	2019	2020	2021	2022	2023
Veel te weinig	18%	18%	18%	15%	16%	15%	15%	15%
Weinig	28%	29%	27%	30%	29%	32%	30%	28%
Voldoende	13%	14%	14%	18%	20%	15%	22%	19%
Ruim voldoende	2%	2%	3%	2%	2%	2%	4%	2%
Weet niet	40%	37%	38%	36%	33%	36%	29%	36%
Voldoende + ruim voldoende	15%	16%	17%	20%	22%	17%	26%	21%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wanneer de resultaten op alle vier de vragen worden uitgesplitst naar mate van interesse in de plaatselijke politiek (een vraag die ook elk jaar in de Omnibussenquête wordt gesteld) blijkt elk jaar weer dat Rotterdammers met interesse in de politiek vaker een mening hebben (dus minder vaak 'weet niet' antwoorden). Bovendien, als men een mening heeft, reageren Rotterdammers die *geen* interesse hebben in de politiek positiever over de diverse mogelijkheden dan Rotterdammers die veel interesse hebben in de politiek.

De mate waarin men geïnteresseerd is in de plaatselijke politiek lijkt tevens verband te houden met leeftijd en migratieachtergrond; zo hebben 65-plussers en Rotterdammers met een Nederlandse of westerse achtergrond gemiddeld meer interesse in de plaatselijke politiek. Zij zijn met name kritischer over de mogelijkheden om mee te denken en mee te beslissen over te nemen maatregelen.

Tenslotte zijn in de F-lijst vier vragen opgenomen over meedenken en meebeslissen over maatregelen in de leefomgeving. Deze vragen zijn in 2020 voor het eerst gesteld.

Meedenken en meebeslissen over maatregelen

Allereerst is gevraagd waarom men wel, en waarom men niet zou willen meedenken of meebeslissen over maatregelen in de eigen leefomgeving.

Redenen om wel mee te denken en mee te beslissen zijn net als in voorgaande jaren vooral het willen bijdragen aan de buurt of straat (57%), het zich verbonden voelen met de buurt (38%) en het vinden dat dingen daar anders moeten (34%). Bijna een op de vijf Rotterdammers (18%) zou nooit willen meedenken of beslissen (zie tabel 18).

Na enkele dalingen vorig jaar, zijn de percentages in 2023 weer vergelijkbaar met 2020 en 2021.

Tabel 18: Waarom zou u wel willen meedenken of meebeslissen over maatregelen in uw leefomgeving? (meerdere antwoorden mogelijk)

	2020	2021	2022	2023
Omdat ik wil bijdragen aan mijn buurt / straat	55%	56%	51%	57%
Omdat ik mij verbonden voel met mijn buurt / straat	35%	35%	33%	38%
Omdat ik vind dat er dingen anders moeten in mijn buurt / straat	35%	34%	36%	34%
Omdat ik de mensen in mijn buurt / straat beter wil leren kennen	15%	17%	11%	19%
Dat vind ik gezellig	10%	12%	8%	9%
Omdat ik daar goede ervaringen mee heb (mijn mening werd serieus genomen)	5%	4%	3%	3%
Omdat anderen dat ook doen	3%	3%	2%	3%
Dat zou ik nooit willen	23%	23%	23%	18%

De belangrijkste reden om niet mee te willen denken of te beslissen is daar geen tijd voor hebben (37%). Ook laat men het graag over aan experts die daar meer verstand van hebben (30%). Ook deze antwoorden verschillen nauwelijks met die uit eerdere metingen. Zie tabel 19.

Tabel 19: Waarom zou u niet willen meedenken of meebeslissen over maatregelen in uw leefomgeving? (meerdere antwoorden mogelijk)

	2020	2021	2022	2023
Daar heb ik geen tijd voor	38%	39%	39%	37%
Omdat ik dat graag overlaat aan experts die daar meer verstand van hebben	33%	32%	30%	30%
Dat heeft geen zin; er gebeurt toch niets met mijn mening	24%	23%	22%	24%
Omdat ik niet weet hoe ik dat moet aanpakken	20%	22%	18%	18%
Omdat ik daar geen goede ervaringen mee heb (mijn mening werd niet serieus genomen)	10%	9%	12%	11%
Omdat ik de mensen in mijn buurt / straat niet zo goed ken	10%	11%	9%	10%
Dat vind ik te moeilijk	12%	10%	9%	10%
Omdat ik mij niet verbonden voel met mijn buurt / straat	6%	7%	5%	5%
Omdat anderen dat ook niet doen	3%	3%	3%	4%

De Rotterdammers die met de gemeente willen meedenken en meebeslissen over maatregelen in hun leefomgeving doen dat het liefst digitaal (63%), mondeling (27%) of schriftelijk (25%). Andere manieren zijn minder gewild. Zie tabel 20. De behoefte aan schriftelijk contact wordt met de jaren steeds wat minder.

In 2023 is de antwoordcategorie ‘niet van toepassing/ geen behoefte aan’ toegevoegd. Een vijfde van de Rotterdammers heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Tabel 20: Hoe wilt u het liefst meedenken of meebeslissen over maatregelen in uw leefomgeving? (meerdere antwoorden mogelijk)

	2020	2021	2022	2023
Digitaal	63%	63%	64%	63%
Mondeling	29%	31%	30%	27%
Schriftelijk	33%	32%	27%	25%
Buiten op straat	14%	17%	13%	11%
Door het indienen van een eigen idee of initiatief	11%	14%	14%	11%
Anders	5%	7%	5%	3%
Niet van toepassing / geen behoefte aan	-	-	-	20%

Rotterdamers willen het liefst meedenken en meebeslissen over 'veilig' (59%), 'schoon' (58%) en groenvoorzieningen (54%). In iets mindere mate willen zij ook over parkeren (44%) meepraten. Zie tabel 21.

In vergelijking met voorgaande jaren heeft men minder behoefte om mee te denken of mee te beslissen over onderwerpen als 'veilig' en 'schoon' en vaker behoefte om mee te denken of mee te beslissen over het Inrichtingsplan/Wijkplan of Wijkactieplan.

Tabel 21: Over welke onderwerpen wilt u het liefst meedenken of meebeslissen over maatregelen in uw leefomgeving? (meerdere antwoorden mogelijk)

	2020	2021	2022	2023
Veilig	69%	65%	67%	59%
Schoon	69%	70%	66%	58%
Groenvoorziening	53%	59%	54%	54%
Parkeren	43%	41%	41%	44%
Klimaatmaatregelen (zoals woningen van het gas af)	30%	32%	29%	32%
Bouwprojecten	25%	28%	26%	29%
Sociale projecten	23%	25%	24%	25%
Inrichtingsplan / Wijkagenda / Wijkactieplan	24%	24%	24%	30%
Speelvoorzieningen	21%	22%	17%	21%
Anders	8%	8%	7%	4%
Niet van toepassing / geen behoefte aan	-	-	-	16%

Auteur

Maaïke Dujardin, Onderzoek en Business Intelligence Gemeente Rotterdam

---

Datum

19-6-2023

Meer informatie

Deze feitenkaart is te vinden op [Onderzoek010.nl](https://onderzoek010.nl).

Vragen over deze feitenkaart mailt u naar m.dujardin@rotterdam.nl.

Gemeente
Rotterdam